

Het palliatief zorgaanbod: hoog tijd voor een mindshift bij beleidsmakers

Met het oog op de komende verkiezingen op Vlaams en federaal niveau vestigen we de aandacht op een aantal noden binnen het palliatieve zorglandschap in Vlaanderen (cf. Rapport Federale Evaluatiecel Palliatieve Zorg, dec. 2017) en bevelen we aan dat de aanpak ervan wordt opgenomen in de diverse verkiezingsprogramma's, alsook in de toekomstige regeerakkoorden, zowel op Federaal als op Vlaams niveau.

Palliatieve zorg is een benadering die de kwaliteit van leven verbetert van patiënten met een levensbedreigende aandoening en hun naasten. Dit gebeurt door het voorkomen en verlichten van lijden, door middel van vroegtijdige signalering en zorgvuldige beoordeling en behandeling van pijn en andere problemen van lichamelijke, psychosociale en spiritueel of existentiële aard. Ook blijkt uit recent wetenschappelijk onderzoek van dhr. Arno Maetens (UGent-VUB) dat de totale medische kosten bij het levenseinde gemiddeld 1600 euro lager liggen als de patiënt palliatieve zorg krijgt.

Palliatieve zorg is een volwaardige discipline naast de preventieve en curatieve gezondheidszorg. Sinds 2002 wordt het recht op palliatieve zorg en begeleiding bij het levenseinde gegarandeerd bij wet (Wet betreffende palliatieve zorg, 14/06/2002). Dagelijks wordt er op het terrein hard gewerkt om palliatieve patiënten en hun naasten te informeren en hen te begeleiden naar die setting waarbinnen ze de voor hen meest passende zorg kunnen krijgen, maar dat is ruim onvoldoende omdat essentiële voorwaarden ontbreken om dit waar te maken.

Daarom zijn de volgende voorwaarden broodnodig:

- 1) **Palliative Care Indicator Tool (PICT):** de volledige implementatie van het 'PICT'-instrument dat staat voor een vroegere en getrapte inzet van palliatieve zorg, afgestemd op de reële zorgnood. Deel 1 van deze identificatieschaal werd op 21/10/2018 in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd. Nu moet dringend werk gemaakt worden van de uitvoeringsbesluiten en van deel 2 van deze schaal: de bepaling van de zwaarte van de palliatieve zorgnood (eenvoudig, verhoogd of volledig palliatief statuut) met het oog op de toegang tot tegemoetkomingen en voorzieningen voor palliatieve zorg (*federaal*).
- 2) **Vroegtijdige zorgplanning (VZP):**
 - de invoering van de aangekondigde vergoeding van artsen voor het bespreken van zorgdoelen en levenseindewensen in het kader van vroegtijdige zorgplanning (*federaal, RIZIV*);
 - de ondersteuning door de federale en de Vlaamse overheid van een bewustwordingscampagne rond vroegtijdige zorgplanning en palliatieve zorg.

- 3) **Thuiszorgequipes palliatieve zorg**
- m.b.t. medicatie (*federaal*): het creëren en implementeren van een wetgevend kader voor de opslag en het transport van geneesmiddelen voor palliatief gebruik door de multidisciplinaire begeleidingsequipes voor de palliatieve thuiszorg, in uitvoering van de in 2016 goedgekeurde resolutie (doc nr 54, 1625/001), om een einde te maken aan huidige onwettige toestanden die goede zorg hypothekeren;
 - m.b.t. financiering (*Vlaams*): het uitwerken en implementeren, in het kader van de bevoegdheidsoverdracht naar Vlaanderen, van een nieuw financieringsmodel voor deze equipes, dat een einde maakt aan de structurele onderfinanciering.
- 4) **Woon-en zorgcentra** (*Vlaams*): er is dringend nood aan een inhaalbeweging voor een betere palliatieve zorg in de WZC, door (a) het optrekken van een instellingsforfait voor opleiding en sensibilisering van personeel voor palliatieve zorg en (b) de verhoging van de financiering voor de referentiefunctie palliatieve zorg in de voorzieningen.
- 5) **Medium care** (*federaal en Vlaams*): er is nood aan een nieuwe setting voor patiënten die niet thuishoren in het ziekenhuis, voor wie opname op een palliatieve ziekenhuiseenheid niet aangewezen is, en die ook niet langer thuis verzorgd kunnen worden. Wij vragen financiering van pilootprojecten.
- 6) **Structureel, voldoende budget** voor een correcte vergoeding van personeels- en werkingskosten van:
- artsen palliatieve zorg werkzaam in de ziekenhuizen (*federaal*);
 - de netwerken palliatieve zorg (*Vlaams*);
 - de vijf Vlaamse dagverzorgingscentra voor palliatieve zorg (*Vlaams*);
 - de twee equipes voor palliatieve zorg voor kinderen, Koester (pediatrische liaisonequipe UZ Gent) en Kites (Kinderen in thuis- en supportieve zorg UZ Leuven) (*federaal*).
- Hierbij verwijzen we ook naar het memorandum "Pediatrische Palliatieve zorg" medeondertekend door de Waalse en de Brusselse federatie palliatieve zorg (zie bijlage);

Voor bijkomende informatie:

Dr. Gert Huysmans, voorzitter FPZV, 0475 45 69 59 gert.huysmans@skynet.be

Paul Vanden Berghe PhD, directeur FPZV, 0497 32 23 10, paul.vanden.berghe@palliatief.be